

V tomto díle se zaměříme na testy abstraktního logického myšlení. Pokud vás zajímá obecný úvod do psychometrických testů a na jakém principu fungují, nahlédněte, prosím, do druhého dílu našeho Průvodce, kde naleznete všechny potřebné informace.

Co je abstraktní logické myšlení?

Jednoduše řečeno jde o schopnost, která souvisí s pozorováním, vnímáním vztahů a následným správným usuzováním, vyhodnocováním a aplikací pozorovaného jevu. V našem případě jde o schopnosti, které se odrážejí v pracovním kontextu u zaměstnance.

Vyjádřit názor je možné s odvoláním na nějaká předcházející tvrzení nebo jen tak bez důvodných souvislostí. Nás zajímá první možnost, že názor vyplývá z jiných tvrzení či pozorovaných jevů a je jejich důsledkem. Takové schéma nazýváme úsudek nebo argument.

Argumenty či úsudky jsou základem našeho myšlení a nedílným průvodcem při poznávání. To, že něco z něčeho vyplývá, nám slouží jako podklad a odůvodnění pro výsledná tvrzení. Je potřeba mít na paměti, že v praxi z našich tvrzení plynou určité důsledky. Prostřednictvím logických testů lze tedy usuzovat, jak moc a jakým způsobem to kandidátovi „myslí“ při řešení úkolů.

V případě abstraktního logického myšlení jde v praxi o nezbytnost, protože bez této logiky nelze vykonávat řadu povolání. Například programátorské a IT pozice, analytické pozice, administrativní pozice vyžadující určitou míru samostatnosti, a především manažerské profese. Z tohoto důvodu bývají testy abstraktního logického myšlení nedílnou součástí testových baterií.

Na druhou stranu je dobré výsledky logických testů nepřeceňovat. Jsou sice důležitým, avšak nikoli jediným indikátorem úspěchu při plnění pracovních úkolů.

Jaké druhy testů logického myšlení existují?

Testy logického myšlení (např. serie *scales*) zahrnují:

- **Scales ix – induktivní logika**

Úkol spočívá v nalezení obrazce, který nepatří do řady.

Použití: obvykle administrativní pozice, ZŠ/SŠ absolventi, učni a některé technické pozice

- **Scales sx a SwitchChallenge – deduktivní logika**

Úkol spočívá v nalezení správného operátoru, který určuje správné pořadí symbolů.

Použití: širší spektrum od absolventů, přes administrativu až po top management

- **Scales lst – deduktivní logika**

Úkol spočívá ve správném doplnění obrazce do řádku a sloupce tak, aby se v každém z nich vyskytoval pouze jednou. Podobně jako při hře SUDOKU.

Použití: širší spektrum od absolventů, přes administrativu až po top management

- **Scales cls/clx – induktivní logika**

Úkol spočívá v objevení klíče a následném správném rozřazení nových obrazců do skupin dle objeveného klíče.

Použití: širší spektrum od absolventů, přes administrativu až po top management

Z výše uvedeného je vidno, že se v praxi testy rozdělují na testy **induktivního a deduktivního logického myšlení**.

Deduktivní logika vychází z následujícího příkladu:

- a) *Využívám-li YellowCouch, vždy si výrazně usnadním práci a ušetřím peníze.*
- b) *Vždy, když si výrazně usnadním práci a ušetřím peníze, mám více času na sebe a více peněz na důležité věci.*

Z tvrzení vyplývá, že pokud využívám YellowCouch, pak **NEVYHNUTELNĚ** platí, že *Mám více času na sebe a více peněz na důležité věci*.

Deduktivní příklady tedy neumožňují "jinou variantu". Takto zaměřené testy jsou vhodné pro pozice, u kterých je nezbytné podobné uvažování, které vyžaduje vysokou míru logického-analytického myšlení i dobrou představivost (zejména u složitějších testů), avšak prakticky žádnou kreativitu či flexibilitu v domýšlení faktů při jejich nedostatku.

Naopak

Induktivní logika vychází z následujícího příkladu:

- a) *Václav vystudoval jednooborovou psychologii.*
- b) *Václav pracuje ve firmě, která nabízí nejlepší psychodiagnostické nástroje na trhu.*

Dle tvrzení usuzuji, že **S VYSOKOU PRAVDĚPODOBNOSTÍ** je nyní *nedílnou součástí Vaškovy pracovní náplně psychologie*.

Induktivní příklady tedy umožňují i "jinou variantu". Souvisí s pravděpodobností a počtem "indicií". V praxi platí, že čím více informací mám, tím lépe si logicky a s největší pravděpodobností poskládám výsledný obrázek. Induktivní logika je v praxi pro výkon některých pozic zcela zásadní.

Lidé, kteří tímto způsobem myšlení nedisponují, nejsou obvykle schopni na podkladě dosud dostupných informací odvodit další postup pokud nedostanou další jasnou instrukci, respektive větší počet instrukcí. Případně odvozují chybné závěry.

Takto zaměřené testy jsou tedy vhodné pro pozice, kde je nutné podobné uvažování, které vyžaduje i určitou míru kreativní představivosti a správné jednání na základě dílčích informací.

Jak s testy správně pracovat?

Při volbě vhodných testů do testové baterie pečlivě zvažte, zda je daná schopnost logického myšlení skutečně klíčová a nelze bez ní práci úspěšně vykonávat.

Zvažte také dopad testu na celkový čas testové baterie. Testy by pro kandidáta neměly být příliš dlouhé a čas celé testové baterie by měl korespondovat s účelem testování. V rámci Assessment centra či manažerských pozic může být testování delší, v případě např. dělnických profesí by naopak testování mělo být co nejkratší.

Nejste si jistí, které testy do baterie zvolit, eventuálně v jakém pořadí? Zavolejte na naši Hotlinku a my vám rádi poradíme!

Co dokáží testy odhalit?

Kromě hlavního zaměření na danou schopnost dokáží testy také odhalit, zda kandidát odpoví pouze hádal, kolik v dané kategorii odpověděl otázek správně či špatně a poskytují mnoho dalších informací o tom, jak samotné testování probíhalo. Samozřejmostí jsou důležité informace o stylu zpracování kandidátem. Zda pracuje spíše rychle či pomalu, přesně či nepřesně apod. To velmi často odráží kandidátovo běžné preferované chování při řešení pracovních úkolů zahrnující logické myšlení.

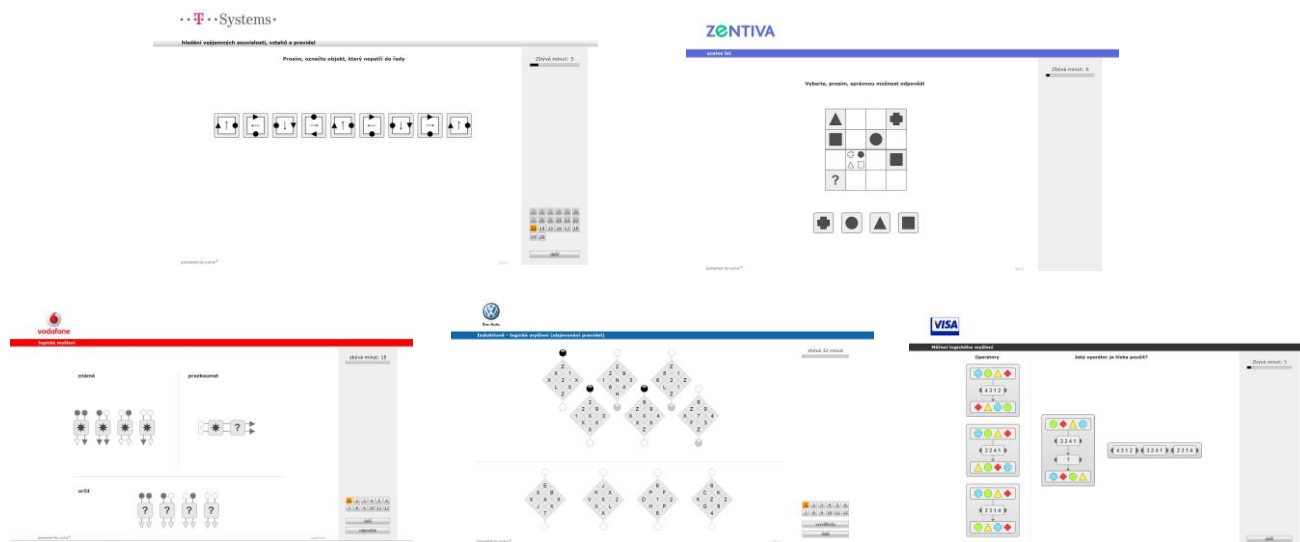
Testy abstraktního logického myšlení Make your HR comfy!

Průvodce psychometrickými nástroji

Jak testy vypadají?

Testy hravou, avšak exaktní formou měří vždy KONKRÉTNÍ schopnost. Ve všech případech reagují na kandidáta a mají vestavěný generátor položek (viz. druhý díl našeho Průvodce).

Ukázka designu testů:

Jak dlouho trvá administrace testu?

V případě testů logického myšlení se čas pohybuje následovně:

- scales ix **5 minut**
- scales sx/SwitchChallenge **5 minut**
- scales lst **6 minut**
- scales clx/clc **6/12 minut**

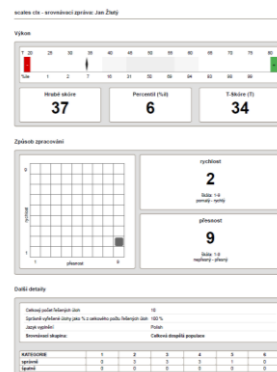
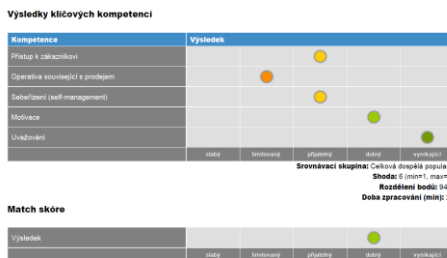
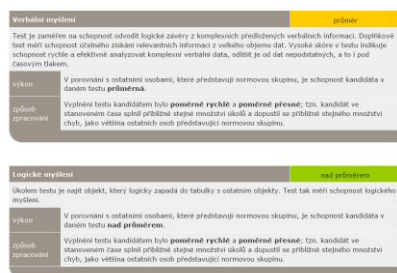
+ max. 5 minut, čas potřebný k přečtení instrukcí a absolvování cvičného příkladu. Personalista vždy získá přesný údaj, kdy administrace proběhla a k dispozici má i další podrobnosti o průběhu testování.

Jak vypadají výsledky a kdy jsou dostupné?

Výsledky testů jsou dostupné ve formátu .pdf a není je možné pozměnit ani jinak editovat. Mají obvykle podobu přehledné a snadno čitelné tabulky s jasně definovanými měřenými parametry nebo také popisnou (textovou) podobu. Obsahují mimo jiné údaje o způsobu zpracování, jaký styl kandidát preferuje (rychlost vs. přesnost) a všechny standardní psychometrické ukazatele (T-skóre, z-skóre, percentil, hrubé skóre a staniny).

Že se v těchto ukazatelích příliš neorientujete? Nebojte se, díky naší Hotline a nabízeným školením se to během chvíle naučíte.

Ukázka designu výsledků testů:

Co byste v tomto směru měli chtít od poskytovatele psychometrie, tedy od nás?

Od profesionálního poskytovatele psychometrie můžete požadovat:

- **Informace o dostupných ČESKÝCH normových skupinách (standardem u testů jsou dnes již minimálně desetitisíce osob v normové skupině)**
- **Informace o validitě a reliabilitě nástrojů**
- **Dostupnost interpretační HOTLINKY, abyste si vždy mohli být jistí interpretací výsledků**
- **Dostupnost souvisejících interpretačních školení**
- **Odišné reporty pro HR/liniové manažery a kandidáty (vč. možnosti automatické odpovědi ve vašich firemních barvách)**
- **Možnost doplnění diagnostiky i o diagnostiku dotazníky**
- **Certifikaci nástrojů nezávislou odbornou autoritou**

Informace ke všem výše uvedeným bodům vám rádi poskytneme.

Zajímavost nakonec aneb „Věděli jste, že?“

- **Nejčastěji bývají testy logického myšlení kombinovány s dotazníky kompetencí a motivací a numerickými/verbálními výkonovými testy, případně s testy kognitivních schopností.**
- **Díky patentovaným generátorům položek neexistují nikdy dva stejné testy, takže není možné se na ně předem "připravit". Test clx umožňuje generovat 3,2731E +71 ekvivalentních verzí najednou (ano, to je 3,27 se 71 nulami), test cls pak generuje 9,7796E + 40 verzí a test sx 275 904 921 600 verzí.**
- **V praxi to znamená, že kdyby 7 miliard lidí žijících na zemi dělalo test cls, každý den jednou po dobu následujících padesáti let, je pravděpodobnost, že se za celou dobu někde objeví dva testy pouze 1: 9+26 nul.**
- **V ČR jsou testy používány (dle četnosti) v tomto pořadí: clx, SwitchChallenge, cls, lst, sx, ix,**

Více informací naleznete na našem webu: www.yellowcouch.cz

Chcete-li hlouběji porozumět testům, dotazníkům a jejich interpretaci, rádi vás uvidíme na YC školení.

Máte-li zájem se o školení dozvědět více informací, stačí nám dát vědět na:

hotlinka@yellowcouch.eu